Budapest, 1892. február 17-én. Jüdisches Volksblatt. II. évfolyam 21. sz.

יידישעס פאָלקסבלאַטט

אונפארטייאישעס אָרגאן פיר פאָליטיק אונד יידישע אינטערעססען.

Megjelenik hetenkint 3-szor: hétfőn, szerdán és pénteken.
יעדען מאָנטאג, מיטוואָך אונד פרייטאג.
העדאקציאָן אונד עקספעדיציאָן: בודאפעסט, וואָרמהאָף.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
פרענומעראציאָנס-פריים דעם בלאַטעס:
גאַנציאָריג 8 גולד, האַלביאָריג 4 גולד, פיערטעליאָריג 2 גולד.
פיר דאָס אויסלאַנד:
גאַנציאָריג 10 גולד, האַלביאָריג 5 גולד, פיערטעליאָריג 2 גולד, 50 קר.

בודאפעסט מיטוואָך דען שבט תרנ"ב. צוויטער יאָהרגאַנג נומער 21

העראוסגעבער אונד רעדאקטער: מ. דארנבוש.
(redelős szerkesztő: DORNBUSCH MOR.)

איין דעם וויכטיגסטען.

(עמיתלעכעס איים דעם אסטערי. אבזעהדעטענדוויוו.)

אין דער פארגעסטרינען וויטזונג דעם אסטער-רייכישען אבזעהדעטענדוויוס בעאמטווארטעטע מיניסטער-פרעזידענט, נראף טאאפפע, איז אין אינטערעסאַנטער פאָלאַדזשען, דיא אן אירן זייטענעם דער אנטי-סעמיטען אין אינער "האב-ווכטינען" אננעלעגענ-הייט נעריכטעט ווארדען: ווארום נאָטוליר ביא יידישען פיינרשאנע פאר דען יידישען טעמפעלען פאל-צכטען אין פראג-אונ-אויפארם אויפשטעלונג נעה-מען. — נראף טאאפפע אנטווארטעטע פאלגענ-דעם: "דיא אויפשטעלונג דער וכערהויפט-ווא-כע ערפאלגטע אויף ערזוכען דער יידישען קולטום-פאר-שטאנדע, וועלכיא נלייכע ריקקזכטען אבויאלטען, ווי ביא אהנליכען אנזוכען דער אננעהאריגען א ל ל ע ר קאנפעסיאנען." — דיעזע אנטווארט דעם מינימטער-פרעזידענטען ווארדע פאם הויזע צור קענטנים נענאמטען, אבווהל דיא אנטי-סעמי-טען פאן דער יעלבען נכט בעפרידיגט ווען דיא גלויבען, דאם נונמעהר אויך דיא פאליציא אן אסטערייך "פריידטע" ווערדע.

דיעדוך נעלאנגטען איינגע אנדערע נעזעצע שטאנדע צור פערפאנדלונג. דאריננטער דאם נעזעצען בעטרעפענד דען בויא דער א י י ז י נ נ ב א ך ם ט א נ ג ם לוי-וראָאָנ י נ ק א. דעפע-רענט ש ט ש ע פ א נ א ו ם ק י עמפפאהל דיא אננאהמע דיעזער נעזעטצעס-פאָרלאנג. דעם טראט דער טשעכישע אבגעאָרדנעטע ו ו א ו א ט י עננטגענגען דער בויא דיעזער נעלעגענהייט, ווא שאן אפט פריהער, איינע רוסען-פיינדליכקייט אונד זיינען דאם נעגנען דיישלאנד אפפען בעקונדעטע. ער אננטע: נאן ווילל פיר אינע טאָטשע בארן 10 מיללאָנען פערנראבען. דער בויא דיעזער בארן דאס נור דען צוועק, זיא שנעלל אלם מאָליך ט ר ו פ פ ע ן נ ע נ ע ן ר ו ס ל א נ ד ע קסטע-דירען צו קאָנטען. דאם זאָללטע מאן דאָך אוך אוים-דרוקקלך אן דער בעניגונג דעם נעזעטצעס זאנען. לאבען. עם ווירד בויא אונס עבען אללעס נעגען רוסלאנד נעמינצט אונד דאס איוט אי נ נ פאלנע אונערעם ב י נ ד נ י ס ס ע ס ט י ד י ט ש ל א נ ד. דעקטאהל ווארדען דיא בא-דקקטען אן נאלאיזען נעפרט אונד דיא נראפען פארראטהע אויפנעשפיעבערט, ווועלבע דאנן צוזאנדע נעמאנגען זינד אוגד דעסהאלב ווערדען אויך אייוונ-באהנען נעבוטט, דערען, וואנאָנאָם לעאר שטעהען, עם האנדעלט זיך אימטער נור אום דיא מ ו ב י-ל י ז י ר ו נ נ ע ן ר ו ס ל א נ ד. אבווהל פאר יאהרען דיא בעשטמטטעטע צוזיכערונג נע-נעבען ווארדע, דאם רוסלאנד נאר קיינען אנגריפף נעגען אסטערייך פלאנע אוגד אויך קיינע לאנדער-ערוערבונגע פאן אסטערייך וונשע, ווירד אימטער נאך נעגנען רוסלאנד נעריכטעטע. דאצו איט יעטצט נאך וועגענער נרונד, דא אן רוסלאנד איינע נראסע נאטה הערשטט. דער קריעג איט נאָך פערנע טראטצדעם איט אונזערע פאליטיק אימטער פיינד-ליך נעגנען רוסלאנד. אבווהל דיעזעם רוסלאנד אים יאהרע 1849 אסטערייך אונד דעסגלן הערשער-הויז פאר דעם פערדרבען נערעטטעט האט. (ערר-נער פרישטעדט דארנגער דאס אינשריטען רום-לאנדס צור אונטערדריקקונג דעם אונגארישען פרי-היטס-קאמפפעס. דיא אסטערייכישע אונדאנק-בארקייט האט זיך איך אין דען שפאטערען קריעגען נעראכט. זיט דעם יאהרע 1879 האט זיך אסטער-רייך זאאר מיט זיינעם נעפאהרליכסטען נענגער (דיטשלאנד) פערבונדען. שאן פאר יאהרען האבע איך דארויף אויפטערקזאם נעמאכט, דאס אסטער-רייך נור אירם נאטה אן דאס דיטשע בינדנים אויפנענאמטען וואָרדע. וועגן דיא פאליטיק דיטש-לאנדס זיך אנדערס. ד א נ ן ב ע ק א מ מ ט א ם ט ע ר ר י י ך א י נ ע ן פ ו ם-ט ר י ט. דאמאלם בעציכנעטען מיך וויעגער בלאסטער אלם אירנען שווארצער. יעצטט אבער האט בי ם מ א ר ק זעלבסט דאס נעשאנדרנס אבגעלעגנס. דאס דייטש-לאנד זיך אימטער דיא מאָליקקייט נעזיכערט האבע. זיך אוף אירגענע פוים מיטט רוסלאנד צו פער-שטאנדיגן. אסטערריך זאללטע דאך אירגע פער-שאנדיגונג מיט רוסלאנד זוכען. מאן שרייבט בויא אונס פיעל אבער דיא נאטהלאנע אן רוס-לאנד: פערנישסט אבער דאס א ו י ד א י ן נ א-ל י צ י ע ן אונד א ן פ ר א נ נ א ט ה-ש ט א נ ד הערשיש. יעטצט וואללען וויר 10 מיל-ליאנען אירם דיא באהן פערשווינדען, אום קריעגס-פאָרבעריטונגען נעגנען רוסלאנד צו טרעפפען, וואס-רענד זיך בויא אונס אויבראלל דיא נאטה מעלדעט. דאס איוט אין יעדר נעפאהרליכעם אונטער-נעהמען.

דעפערענט ש ט ש ע פ א נ א ו ם ק י ו ד ער-לעגטע דיא אויספיהרונגען וואונטש אונד אנטש: וועגן דער הערר אבגעאָרדנעטע וויאאטי אין דיע-זער באהן אינע דראָהונג נעגנען רוסלאנד ערבליקקט זא גלויבע אין, בעדויטפטען צו דירפען, דאס דיא טרופ-פען-אויפשטעללונגען וויטעגם רוסלאנדס, וועלבע פיר נייטאנדען אין נעדויטונגס זינד, אינע פיעל נאָטיעט דראָהונג ערבליקקען. אלם אינע אויוונ-באהן, אויף וועלבער גור א י מ ק ר י ע נ ס-פ א ל ל ע טרופפען נעפאהרדעט ווערדען זאללטן, (בייפאלל. רוסלאנד האט וויטע טרופפען אין אי-נער עגטפערנונג פאן 40 בזו 40 קולאמעטער פאן אונזערער נרענצע נעצוגען. ווי דאבען אן נאליציען קיינע נרענצע טרופפען-אויפשטעללונג וועלבע דער נרענצע זא נאהע וואהרע. בויא דיעזער נעלעגענהייט וויללא אוך נור נעגנען דען גלויבען פער-וואהרען, אלם וואהרע דאס בלאוועטהום מיט רום-לאנד גלויבעדויטעגד. ווי ש א ל ע ן דאבען 9 מיל-ליאנען לאנדסלייט, יעניעמם דער רוסישען נרענצע, וואהרענד נור פיעראהאלב מיללאָנען פאלען אין אסטערייך לעבען. אבער א ס ט ע ר ר י י ך א י ז נ י ע ר א י נ ג ע ן ה א פ פ נ ו נ נ פיר דיא פאלגענע אינזערער נאציאָן! לעבאפטעד בייפאלל איוט דען פאליע-באנקען. אים יאהרע 1849 האט רוסלאנד זיינען אינענען נוטצען אים אוי-נע נעזאהבט. פיר דיעזען האט עם נעקאמפפט אונד נייבט פיר אסטערייך. דיא בעהויפטונג וואונטש אים זיך עם נאָטוענדיג, אויך דיא שלאָפער-סיקליט אונזערער בונאָנדבע צור פערטהיידינונג אונזערער נרענצען צו זיכערן. דיעזעם צוזאמע-מען קאנן דאס אין דעפוטירטער זיך מיט אלל זיי-נער דיא פאליזיענדע באהן. אך עריוכט אום אננאהמע דער נעזעטצעס-פאָרלאנג." (לעבדאפ-טער בייפאלל).

דער נעזעטצ-עגטווארף וואָרדע א נ נ ע-נ א מ מ ע ן, דיא דעדע וואאטס אבער בילדעט אינען בעזויגי פיר דיא אלט-בעקאנגטע "פעמיטה-לימקייט" אסטערריכס, אין וועלבעם עם פאָרקאָמ-מען קאנן, דאס אין דעפוטירטער זיך מיט אלל זיי-נער בעריכטזשטאנדיגע פיר רוסלאנד אנס ציע לעגטע, וואהרענד עי אסטערריך צו קאמפראמיטטירען זוכטע.

איין עדלאסס

דעם אינשרייבס-מיטגעטהיילט נ ש ש ק.

זיינע עהרווירדיגן הערר אבגע-ר ו ע ז ע ר אן ק ר א נ ש ט א ד ט ראאטש אין ערפאהרונג נעבראכט. דאס אין דען דארטיגען עלטעסענאר-שולען דיא י דישען קינדער אם שבת אונד יום טוב צום שרייבען נעצוואונגען ווערדען. דער צוריקנאנג מאכט וועלבער אלם דעליניאוס אבגע-חויפט דער קראָנשטאדט אתה! נעמינצע אין זעענרייבעם ווירקזען ענטפאלטענע. וואונדע זיך אן דאס שול-אינשפעקטאָראט מיט איינען נעזוכע אום אבהולפע נעגנען דאס עריואונטע אובעל. דער שול-אינשפעקטאָר וואללטע אים איינענער אניצא-טיוויע אין דיעזער ראבע נישט פערשלאסטען. וואנ-דערן ער זאנדטע דאס נעזוך דעם האבנענערם אן דאס אונטערריכטס-מיניסטעריאום וועלבעם דיא בישט-שריפט אם 3. דיעזעם מאָנאט אונטער צאהל 42,601 פאלגענדע-מאסען עלדענטע:

בעצעלטר דעם מיר אונטערטייטשטען נעזוכעם דעם קראנשטאדטער אבער-רהבנערם אלבערט ר ו ע ז ע ל. בירנע אדר דעם שול-אינשפעקטא-רהטע אן קראנשטאדט פאלגענדעם צור קענטנים-נאהמע אונד דארנאכ-רישטונג:

דיא יידישען שולער וועלבע אינע נוטז-יידישע עלעמענטאר-פאלקסשולע בעזוכען, קאנגען אן דען נאכשטעהענדען יידישען פיעראטאנע שול-בעזוכע בעפרייט ווערדען: אן בייטען טאנען דעם יידישען נייען יאהרעם דאס חשנה: אם פער-זאהנונגס-טאנע יום כפור: אן דען פאר-פיעראטאנען צוויטען אונד אכטען טאנעם דעם לוירבוטטעג-פעסטעס (סבות): אן דען פאר-מיט-טאנען דעם עראטען, צוויטען, וועבענטען אונד אכטען טאנעם דעם אסטער-פעסטעס (פסח: שליע-לוד אן דען בייטען פענטעקסט-טאנען (שבועות). ער-שיינען דיא יידישען שולער אן דיעזען פיעראטאנען אין דער שולע יא קאנען מיטען זיא צום

דיעזענינער הערדען אבאנענטען, דיעדען ארא-נומעראציאָן אם 15. פעבער עדרעטט ווערדען אום עריזיטיגונג דיעדולבען עריוכטע, דאמיט קיינע אונטערברעבונג אין דער צוזטע-דונ: דעם בלאטעס אן איהר אדרעססע אינטרעטע.

איים דעם וויכטיגסטען.

(עמיתלעכעס איים דעם אסטערי. אבזעהדעטענדוויוס. —

אין דער פארגעסטרינען וויטזונג דעם אָסטער-רייכישען אבגעאָרדנעטענהויזעס בעאמטווארטעטע מינימטער-פרעזידענט, נראף טאאפפע, איינע אינטערעסאַנטע פאָלאַדזשען, דיא אן אירן זייטענעם דער אנטי-סעמיטען אין אינער "האב-ווכטינען" אננעלעגענ-הייט נעריכטעט ווארדע: ווארום נאָטוליר ביא יידישען פיינרשאנע פאר דען יידישען טעמפעלען פאל-צכטען אין פראג-אונ-אויפארם אויפשטעללונג נעה-מען. — נראף טאאפפע אנטווארטעטע פאלגענ-דעם: "דיא אויפשטעללונג דער וכערהויפט-ווא-כע ערפאלגטע אויף ערזוכען דער יידישען קולטום-פאר-שטאנדע, וועלכיא נלייכע ריקקזכטען אבויאלטען, ווי ביא אהנליכען אנזוכען דער אננעהאריגען א ל ל ע ר קאנפעסיאנען." — דיעזע אנטווארט דעם מינימטער-פרעזידענטען ווארדע פאם הויזע צור קענטנים נענאמטען, אבווהל דיא אנטי-סעמי-טען פאן דער יעלבען נכט בעפרידיגט ווען דיא גלויבען, דאם נונמעהר אויך דיא פאליציא אן אסטערייך "פריידטע" ווערדע.

דיעדוך נעלאנגטען איינגע אנדערע נעזעגע-שטאנדע צור פערהאנדלונג. דאריננטער דאם נעזעטצען בעטרעפענד דען בויא דער א י י ז י נ נ ב א ך ם ט א נ ג ם לוי-וראָאָנ י נ ק א. דעפע-רענט ש ט ש ע פ א נ א ו ם ק י עמפפאהל דיא אננאהמע דיעזער נעזעטצעס-פאָרלאנג. דעם טראט דער טשעכישע אבגעאָרדנעטע ו ו א ו א ט י עננטגענגען דער בויא דיעזער נעלעגענהייט, ווא שאן אפט פריהער, איינע רוסען-פיינדליכקייט אונד זיינען דאם נעגנען דיישלאנד אפפען בעקונדעטע. ער אננטע: נאן ווילל פיר אינע טאָטשע בארן 10 מיללאָנען פערנראבען. דער בויא דיעזער בארן דאס נור דען צוועק, זא שנעלל אלם מאָליך ט ר ו פ פ ע ן נ ע נ ע ן ר ו ס ל א נ ד ע קסטע-דירען צו קאָנטען. דאם זאָללטע מאן דאָך אוך אוים-דרוקקלך אן דער בעניגונג דעם נעזעטצעס זאנען. לאבען. עם ווירד בויא אונס עבען אללעס נעגנען רוסלאנד נעמינצט אונד דאס איוט אי נ נ פאלנע אונזערעם ב י נ ד נ י ס ס ע ס ט י ד י ט ש ל א נ ד. דעקטאהל ווארדען דיא נא-דקקטען אן נאלאיזען נעפרט אונד דיא נראפען פארראטהע אויפנעשפיעבערט, ווועלבע דאנן צוזאנדע נעמאנגען זינד אוגד דעסהאלב ווערדען אויך אייוונ-באהנען נעבוטט, דערען, וואנאָנאָם לעאר שטעהען, עם האנדעלט זיך אימטער נור אום דיא מ ו ב י-ל י ז י ר ו נ נ ע ן ר ו ס ל א נ ד. אבווהל פאר יאהרען דיא בעשטמטטעטע צוזיכערונג נע-נעבען ווארדע, דאם רוסלאנד נאר קיינען אנגריפף נעגען אסטערייך פלאנע אוגד אויך קיינע לאנדער-ערוערבונגע פאן אסטערייך וונשע, ווירד אימטער נאך נעגנען רוסלאנד נעריכטעט. דאצו איט יעטצט

וואוידען דיא לאָגע דער הערען: עמ' צינצאר נראָס-וואדדיץ, מ' פריעדמאנן נ'-בודאלי, ב. פאסטערנאק בוזשא אונד ה' צייכנער רוסאפֿאליאנא.

„אריסטאָקראט אונד יודע"

דאָס-אונטערפאנטע ערצאָהלונג נאך איינעם ראָמאן פֿאָן מ' ז.

דיעזע אים „יוד" פֿאָלקסבלאטט" ערשיינע-נע ערצאָהלונג איזט אוך אין ס ע פּ א ר א ט-אבדרוק ק ערשיענען.

נייא אינטערעסאנטע אבאָננענטען ערהאלטען דיעזע ערצאָהלונג, וואוייא דען אבפאנג דעס נעזאנג-וואָרטיג אין אונזערעם בלאטטע לויפענדען סענזא-ציאָנעללען ראָמאנס

„איין געטויפֿטער יוד

אם רוסישען קאיזער-האָף"

אונד דען בעננין דער

„יידישען געשיכטע"

אוף פֿ ע ר לאנג ען נ ר א ט י ס צוגעזענדעט.

עבענזאָ פֿערזענדען וויר אלל דיעם א ו נ - ע נ ט נ ע ל ט ל י ך אן דיא ביזהעריגען אבאָנ-נענטען אונזערעם בלאטטעם צור צייט דער ער-נייערונג אידרער פּראָנומעראציאָן.

בעשטעללונגען

זינד צו ריכטען אן דיא רעדאקציאָן דעס

«Jüd. Volksblatt» Budapest, Wurmhof,

וואארען-בעריכט.

בדאפעסטער נעטרייידע- אונד פּראָדוקטען-נעשאפֿט.

ווייצען, עם וואוידען 120,000 מעטצענטנער פֿעקטיפֿס. דיא פּרייזע זינד נעגען דיא פֿאָרווּאָכע אום 10 ביז 15 קר' נידריגער. פֿריוואהרס-ווייצען 10.38, העדבסט-ווייצען 9.33.

קאָרן, דאס נעשאפֿט ווער שוואך. מישטעל-וואארע פֿאָן 9 גולדען 85 קר' ביז 9 גולדען 95 קר', פּרימא פֿאָן 10 גולדען 25 קר' ביז 10 גולדען 50 קר'. אומאטען זעהר נידריג.

גערסטע, פֿישטער- אונד האָלל נערסטע 2000 מצנ' אבאזיץ. מאן בצאהלטע: מישטעל-וואארע פֿאָן 6 גולד' — קר' ביז 6 גולד' 35 קר' בעסטערע וואארע פֿאָן 6 גולד' 50 קר' ביז 6 גולד' 55 קר', אין מאלצ-נערסטע ווער נאר קיין אבאזיץ.

האפֿער. בייא מאָפֿיער מעהרענץ וואודדען 3000 מעטצרצענטנער אומנעוועטצט. מיטעלשנעל-האָפֿער וואודדע פֿאָן 6 גולד' — קר' ביז 6 גולד' 10 קר', באהנ-וואארע פֿאָן 6 גולד' 10 קר' ביז 6 גולד' 20 קר', פּרימא פֿאָן— גולד' — קר' ביז 6 גולד' 30 קר' נייער האָפֿער פֿאָן — גולד' — קר' בי — גולד' — קר' בעצאהלט.

קוקרוזען, נוטע נ י י ע וואארע פֿל' 5.70 ביז —.6; פֿער מאי-יוני 5.50 ביז 5.52.

מ ע הל - פ ר י י ז ע.

נומ'	0	1	2	3	4	5	6	7
פריים	16.20	15.90	15.60	15.20	14.80	14.40	14.—	12.60

נומ'	8	8½	8⅝	9	קליע נראָב	פֿיין
פריים	—.8	—.—	—.—	—.—	4.80	4.80

ראָה ה י ט ע. מאן בצאהלטע: אונגאריש שווערע אָבסען-הייטע פֿאָן 82 ביז 85 גולד' קוה-הייטע 82 ביז 86 גולד' קנייפֿען פֿאָן 125 ביז 130 גולד' פֿישטלענע פֿאָן 85 ביז 95 גולד' פֿער 100 קילאָגר', האָסחייטע שווערע פֿאָן 10 גולד' — קר' ביז 10 גולד' 50 קר', לייכטע פֿאָן 8 גולד' 50 קר' ביז 9 גולד' — קר' פֿער אאמר.

וו א ל ל ע. אבזאמען 200 מעטצרצענטנער, אונד צוואר: פֿעהלדהאָבּסען באמשקאָרע פֿאָן פֿל' —.52 ביז פֿל' —.53, וויינטע וווינטער-וואָלללע פֿאָן פֿל' —.66 ביז פֿל' —.67, עשוואם פֿעהלדהאָבּסען איינ שווירען פֿאָן פֿל' —.55 ביז —.60, הערר-שאפֿטליכע קאָמם-וואָלללע פֿאָן פֿל' —.— בי פֿל' —.—, העוועי-שער- וואָלללע צו פֿל' —.54 ביז פֿל' —.55, וויינטע זאָמ-מערוואָלללע פֿאָן פֿל' —.58 ביז פֿל' —.66, נערבער-וואָלללע פֿאָן פֿל' —.— בי פֿל' —.—.

צ ו ו ע ט ש ק ע נ מ ו ם. סערבישעס פֿל' 15.50, טלא-וואָנישעס 16 גולד' — קר'. דער אומאבזיץ 900 מצנ'.

פ פֿ ל ו י מ ע ן. מאן בעצאהלטע: סערבישע 85 ששוק פֿער ½ קילאָגראָמם צו פֿל' 15.45, 100 ששוק צו פֿל' 12.72, באָסנישע אוהמם צו פֿל' 12.50, מערקאָנטיל-וואארע צו פֿל' —.—, פֿאָן 85 ששוקקינען נאָבנישען וואודדע אין קוואנטוס צו פֿל' 15.85, אונד 100 ששוק-קינע צו פֿל' 12.95, נעשלאָסטען. דאס נעשאָפֿט שליעסט אין פֿעסטער שטימונג.

שפּ י ר י ט ו ס. מאן בעצאהלט ראָהשפּיריטוס אונ-פֿערשטיירט 21 גולד' 75 קר', פֿערשטיירטער האָפֿינאדע 58 גולד' 75 קר', אן קאָנזומענטען — גולד' — קר'.

פ ר ע ם ה פֿ ע פֿ ע - ו ו א א ר ע פֿל' 58.50 ביז —.59.

ע פֿ ל ל ע. אין דער אבנעלויפֿענען וואָכע זינד 18000 ששוקק קאָנסאָמטיאָנפֿעלער שאָפֿ-פֿעלללע א 54 פֿל' אונד — פֿל' 2000 פּראָקקענע בולגאריישע א 70 פֿל' — קר', 3000 ששוקק דיישע-וואָלללע א 40 פֿל' — קר' אונד 4000 ששוקק זיעבענבירגער נ א י ב א ק ק ע א פֿל' 155— קר'. (אללעס פּר' 100 קילאָגראָמם פֿעקטיפֿס וואָרדען. אין אללען איבריגען פֿעלל-וואָרען איזט אין זעהר נ ע ר י נ ג ע ר א ו מ ז א ט ץ צו פֿערצייכנען.

אונ ש ל י ט ט (חלב). דיא נאָפֿאָרען איזט נעריגע. קערי-אונשלייטט איזט מיט 35 פֿל' — קר'. בי 35 פֿל. 50 קר צו נאָטירען.

נ ע פֿ ל ע ל. מאן צאהלטע: פֿיר נעשלאָסענע נ ג נ ע פֿאָן פֿל' 4.80 ביז 5.25, פּרימא פֿאָן פֿל' 5.50 ביז פֿל' 6.50 נעפּיסענע נאטע פֿאָן פֿל' 2.80 ביז פֿל' 3.40, ה י ה נ ע ר פֿאָן פֿל' 1.10 ביז פֿל' 1.40, ק א ס ו נ ע פֿאָן פֿל' 1.60 ביז פֿל' 1.80, א י נ ד י א נ ע פֿאָן פֿל' 4.80 ביז פֿל' —.5 אללעס פֿער שאאר. —

ע ר ד א פּ פ ע ל נעלבע פֿאָן פֿל' 2 ביז פֿל' 50 בי 2 70 קר. פֿער 100 קילאָ. ראָנוי- פֿאָן פֿל' 2.50 ביז 2,60.

א י י ע ר. פּרימא קיסטנ-אייער צו 1440 ששוק 32 פֿל', מינדערע צו 30 גולדען, — קר', קאָרב-וואארע 45 ביז 46 ששוקק פֿיר 1 גולדען.

ו ו י נ ע נ ר א י ע ר - ב ע ר י כ ט. בייערנ-וואארע 37 ביז 38 ששוקק פֿיר 1 גולד', קיסטנ-אייער האָפּיימא פֿל' 37.50, פּרימא 37 פֿל', קאלק-אייער 48 ששוקק פֿיר 1 גולדען.

ר א פּ ה ק ל ע ע, נראָבקאָרנע צו 57 גולד' בי 59 גולד', מ י ט ט ע ל - ק ו ו א ל י פּ פּ ע ן צו 53 גולד' בי 57 גולד', י א ה י נ ע ר צו 53 גולד' בי — גולד', נאטורללע נייע ל ו צ ע ר נ ע פֿאָן 43 גולד' בי 46 גולד' פּ א ר י א ה-ר י נ ע פֿאָן — גולד' בי — גולד'.

פ ע פּ ר א ל א פּ ם. פּיפּאנער אמעריקאנישע, פּרימא צו 21 גולד' 25 קר', פּרימא רוסישעס צו 20 גולד' — קר', נאליציעס אונגעמצינדבאריעס צו 17 גולד' 25 קר', נעלבעס עגמצינדבאריעס צו 15 גולד' 25 קר' ב ו ד א פּ ע פּ ע ר פּעפּראָלאָנע 19 גולד' — קר'.

ה י ל ו נ - פ י י ס ע. נראָבע וויינע פֿיאָלען פֿאָן 8 גולדען 85 קר' בי 7 גולד' 25 קר', צוועג-באָהנען פֿאָן 8 גולד' — בי 8 גולד' 25 קר', בריוע-באָהנען פֿאָן 8 גולד' — קר' בי 8 גולד' 25 קר' מאָהן בלויער פֿאָן 32 בי 34 גולד' נידיער פֿאָן 29 בי 30 גולד' —. ערבסען פֿאָן 11 גולד' — בי 13 גולד' — אונגאריש עגטהילוסע צו 14 גולד' 50 קר' אוסלאנדישעס עריזינגס פֿאָן — גולד' בי — גולד' — קר', לינזען יע נאך קוואליטאָט פֿאָן — גולד' בי 9 גולד' — קר', בעסטערע בי 18 גולד', קוממעל נערישטערט פֿאָן 18 בי 20 גולד', הירזע-בירען פֿאָן 11 גולד' — בי 13 גולד' — קר', האָפּ-זאמען פֿאָן 11 גולד' 50 קר' בי 12 גולד' 50 קר', מאָהר-זאמען פֿאָן 5 גולד' 25 קר' בי 5 גולד' 75 קר', אָנבויא-וויקקען 6 גולד' 25 קר' בי 6.75, אללעס פֿער 100 קילאָגראָמם.

ה א ד ע ר ן. פּרימא לייגען פֿל' —.11 בי 11.50, וויינטע פֿל' —.6 בי 6.50, פּוסס אונד אאקק פֿל' 4.50 בי 4.75, פּרימא בימוואללע פֿל' —.11 בי 11.50, וויינטע פֿל' 5.50, נ ר א ב א ל ע ר פֿל' 1.75, פּ י נ א ד ע ר פֿל' 2.75, וויינטע פֿל' 1.50, אלטע האללינא פֿל' —.13 בי 13.50, נייע האללינא פֿל' 30 בי 32, נ י ש ט נאך קוואליטאָט פֿל' 20 בי 22, וויינ-וואללע פֿל' 16 בי 20, קנאבען פֿל' 3.50 בי 3.75.

לאָטטא-ציעהונג פֿאָם 13. פֿעברער 1892.

ט ע מ פּ ע ש ט ו א ר	85	1	71	4	50
ו י י ן	55	87	27	88	57
נ ר א ץ	52	68	26	10	79

וויין-עקספּראָקט.

צור אויסנוצבאָרקייטען ערציעונג אירעם אָפֿפֿיזילע נעזונדהייטעס, וועלכער פֿאָם עפּסטע נאטוהיין ניכט צו אונ-טערשיידען איזט, עמפּפֿעהלט איך דיעזע בעוואָהרטע שפּע-ציאָליטעט.

שפּיריטוס-ערשפּארניסס

ערציעלט מאן דורך מיינע אונאבערטרעפֿליכע פֿערשמאָר-מונגס-עסענצען פֿיר בראנטוויין; דיעזעלבע פֿעהלערהאָפֿט דען נעפּראָכען אירען אנגענעהמען, שניידיגען נעשמאק אונד איהם נור בייא מיר צו האבען. פּריים פֿל' 3.50 פֿער קילאָ (אויף 600 ביז 1000 ליטער) אינקלוזיוו נעבריכס-אנווייזונג. וויליאמסע פֿראָקע.

☞ אויסער דיעזען שפּעציאליטעטען פֿפֿעהלט איך זאמטליכע עסענצען צור אבבריקאציאָן פֿאָן רום, קאָניאק, שליוואָוויטץ, טרעבער, גלעזנער- אונד לאָעבראָנצנט-ווין, זאָווא אללער עקזיסטירענדען פֿיינען טאָפֿעל-ליקעריען פֿאָן הערפֿראָנצנדיר **אונאבערטרעפֿפֿענער קוואל-טאָט.** ליכטאָפֿאלטיגע רעפֿערענץ ווערדען נאָכען בייגעפֿאָגט

קארל פֿרהילפּפּ פּאָללאק

עסטענצע-שפּעציאליטעטען-פֿאבריק אין פּראָג.

(פּראָקאָללירט פּרימא ווייס 1872.)

מצות-פּאפּיער

זאָוואהל נעלב אלם נרוי, ווייא אללאָהרלך, אויך הייער אין אנגרקאננט נוטער קוואליטאָט, ער-צייגט פֿאָן דער ק' ק' אויסטל' פֿייוויללענידטען נ ע צ - פּ א ל ל ע ר פּ א פּ י ע ר - פּ א ב ר י ק.

נייצדעללאנע בייא

Weisz et Berger, Budapest

VI., Waitznerboulevard 31.

Herausgeber und Redacteur: M. Dornbusch.

Budapest, 1892. Druck von Sam. Márkus, Dorotheagasse 6, (Wurmhof).

(צור הונגערס נאטה אין רום-
לא נד.) נאך איינער מעלדונג אוים פעטערס-
בורג זינד דאזעלבסט אין דעם לעמצטן טאגע
אויבר טויזענד אינדיווידוען אוים דעם פאן דער הונ-
גערס-נאטה היינמעזוכטען בעצירקען אייננעטראפ-
פען, אום הילפע אונד ארבייט צו זוכען. דיא טי-
פוס-עפידעמיע אין קאזאן האט זיך
זאָ ווייט אוימגעדעהנט, דאס אינשטרט בעדאַרד-
ליך אבנעשלאסענען וועדרען מוסטען, דאמיט דער
הונגער-טיפוס ניכט נאך אנדערען ארטשאפטען
פערשלעפפט וועדרע. — דיא ארדעפאנטען דער
נעפאנגניסען אין ארקוטסק (סיבירין) ער-
זוכטען אידרע פאַרנעזעמצטען, פאַן דען פון זיא בע-
שטימטען טאגליכען בראָ-פאַרציאָנען, וועלכע
דרישטהאלב פעניר פיער מאנן בעטראגען, טאגליך
אין האלבען פפונד צוזרוקקצוהאלטען אונד צו גוט-
מטען דער רוסישען נאטהלידענדען צו פערווענדרען.
דא אין דעם ערוואהנטען נעפאנגנים דרישווינדיג
האפטלינגע זוטצען, בעטראגט אידרע פרייוויללינג
שפעדע מאנאטליך 45.000 טויזענד פפונד בראָ,
וואס 900 רובעל פיר מאנאט אויממאכט. — (וועגן
מאן בעדענקט, דאס רוסישע בעאמטען דיא פיר דיא
הונגערנדען עשטשטמטען שפנדען אונטערשיא-
גען, זיעהט מאן, דאס דיא נעפאנגענען אין סיבירין
פיעל אנשטאנדיגערע מענשען זינד. אלס דיא פרייא
אין רוסלאנד אינטער דעם טיטעל „בעאמטען הערוום-
לויפענדען פלינדערער.)

(גיכט וואהר!) אוים קאשוי ער-
האלטען וויר פאַם נאַטאר דער דאַרשינען אַרטפ
נעמינדע פאלגענדע צושריפט: „דיא אין אירינען
בלאטטערן פיראפפענטליכטע נאכריכט, דאס אונ-
זיערע נעמינדע זיך דער רעצעפציאָנס-בעווילליג-
אנעשלאסענען האטטע, ע נ ט ב ה ר ט י ד ע ר
נ ר נ ד ל א נ ע, דא אונזערזיטס דיעסבצילך
קיין בעשלוסס נעפאסטט וואורדע." — אוים ט א ר
צ א ל קאמטע אונס אין אהנליכער בריף צו, אין
וועלכעם דיא אוים „Egyenlőség" ענטהאלטענע נאכ-
ריכט, אלס האטטע זיך דיא דארטינע ארטפ נע-
מינדע דער רעצעפציאָנס-בעווילליגונג אננעשלאס-
סען ע נ ט ש י ד ע ן ו י ד ע ר ע נ ט ווירד.

(פאר 800 יאהרען.) אונטער דיעזעם
טיטעל בענננט שאן נאכסטע וואָכע אין אונזערעם
בלאטטע אין נייער, אידעראים שפאנענדער

דאס פערברעכען אויף אדעלע בערג-
האפ־שולערין צוזוילאלען מאכט צו אידעראנואָרשין,
דאריבר אינדער נעווישענפלאַצע אין דען לעמצטען טאנ
ער אידעריינטע בריף אוים דען פאַם פרייהערן פון
ארנין, אום הילפע אונד ראט דאס דיא דיא שאכטער איך
שאכטן וואללטען, אונד צוואר דורך דאסזעלבע מיטטעל,
אלס דיא דיא עפפערקונג מאכטען, דאס אידעלע בערנהאף
אידנען צור עריפפען נעפאהר, דא צור בעשפאנדינג דראהונג
דעפפנט."

לינען, מאיעפפאט, באוהאפפט, האללישע לינען!
מאיעפפאט, קאנננן דיא וויר קלאר אין דאס נעזיכט דיעזעם
מענשען יעדען אונד אינעם אינזיגען יינער וואהרע גלויבען
שענקען." נאך פרינץ נאלאזקין שפאטעלנד צוריק.

„דען בעפפען בעווייזע האפטר, דאס דיעזער שורקע לינט
(פיהר נאלאזקין) פערווירפט פאר), קאן אין ערבירנען
אנדעם איך אייהר מאיעפפאט דען שיפפ-בויער ב ע נ ג -
האָפ לעבענד פאַרשפללען פר לעבט אונד מיפפטע
נור אין פיינאהרונגס-האפן נעבראכט וועדרען, אום נעכט דיא
אויפערקונג דער פרישווהרונג צו פראיפעלן, וועלכער
וויינ פאפפטען אנזוהראפט."

דער אלטעיא-מינפטער גלויבטע, דורך דיעזע פרייע-
דרונג דען קאיזער צו אבדראנען, וויא פרישטוים וואר פר
„עפאָ, אלס דער צאר וויהרע פרוווירקליכקייט;

„וואס זיא מיר דא זאגען, נאלאזקין, איפט נור אלבע
וואהרהייט, דאס בעראָפָ לעבט, וויפפען איך יעדר וואהל
פר בעפרעפ זיך עפפע, דאָך אינעם נשענן נעפיכערט
הייל אונד נעזונד אן מ י נ נ ע ם פ פ פ, וואהרע
אוים דער קריקע-פעללע נעבראכט וואורדע, אין וועלכער זיא
דען שולדלאזען שפקקקעפן, אום אירן שאן מאיענן נאך
סיבירין פצ שיקקען! זיא האבען אינען שפאפליגע נע-
מאפפע אונד דעפפען לייכע מיר נעגענאבער אלס דען
לייכנאם בערנהאפפ אוים פנעגענעבען."

(פאלגט פפעטער.)

אין פרעפלעריישעם פארגעהען

— וועגען יידישער שוראליפפטוי —

זאללטע אירגענד אינמאל אינע מעפאללע
פיר ערפינדונגען אוף דעם גבעטעע דער יידישען
שוראליפפטוי נעפראכט וועדרען, דאנן מיפפטע זיא
דען הערדען ה ר ג נ ט ה י ל אונד ס א-
ב א ל ט פ י אין ערפטער ייהר פערליהען
וועדרען). ערפטערע מיפטע זיא נאָכפע מיפהאללע
בעקאָמטען, דענן ער איזט דער אינענטליכע ער-
פינדער, וואהרענד זיין קאָמפאניאָן בלאָם פיר דיא
וויישערע פערבייזונג דער נייען צייטונגען וואק-
קער זאָרגט.

וועגן דיעזע הערדען דער אינע אין זיינער
יידישען אונד דער אנדערע אין זיינער אונגארישען
צייטשריפט אללוויאבענטליך צושליכע אדרעסאָקטפ
נעפיינדען ערפינדער, דיא זיך מיט בעפיפטערונג
דער רעצעפציאָנס-בעווילליגונג אנשליפפען, זאָ דאס
דאס נוכטט וויישער צו בעדיישען, דיא אינענעווייה-
טען לאבעלן אובער דיעזע זעלבפט-טיישונג אונד
וואהל אוך דאריבער, דאס זיך אינפאלטינע לעזער
פינדען, דיא דען „פערלאבלכען" בעריכטפע דיעזער
הערדען פאללען גלויבען בימפפטען.

וועגן אבער דיא פאלשונג דער יידישען אפ-
פענטליכע מיינונג פאַן יידישען שוראליפטוי זאָ
וויישע נעטראיבען וויהרד, דאס זיא זיך נוכט שיינן
עראָגענע דינגע אויכשטרייבן, דיא צו דעם נע-
מינען צוזוקקע פאבריצירט וועדרען, אום דיא
אדרעסאָקטפ יודענהיט דעם לאנדעם אונד דיא
פיהרער דערזעלבען אהנע יעדען לייזפטפטפ נרונד
צו פערדאכטינע אונד דיא בראבצוזטפטען, זאָ נייבט
פפ דאפיר קיין לאבעלן מעהר; דענן אין לאבעם
פאַרנעהען איזט אין שטראפליכפ, דאס פאַן יעדפם
יודען, וועלכער פארטיא פר אירך אימטער אננע-
הארן נאָכפע, פערדאכטט אונד פראבפטיש וויר-
דען מוסס.

דעם רעדאקטער דעם שיע-ארטהאדאקסען
בלאטטפכעם, דער — וויא פר, אום דאס מיטטיילד
זיינער לעזער צו פרריכטען, זעלבפט אין אינעם זיינער
שמאה-ארטיקל פערזיכערטפע — שאן ווייט מאכע-
טען נוכט אינפנהט, אלזאָ צו הויזע יזמצט אונד
איף דאס אונדזיל דעם אָרטה יודענטהומס בריטפט
קאם דער אונזיבערע אינפאלל. דאס עם דאך פפ-
פעקט מאכען וויהרדע, דיא ארטה קאנצליא צו פער-
דאכטפען, וויא פלאנע נידפט נפרינגערפע, אלס זיך
20.000 גולדען אנצויאיזנגען, וועלכע אין ארטהאדאק-
פפן קוייזען דעם נאנצען לאנדעם צו נוטפטען דער
אום רוסלאנד אויפגעוויעזנען יודען נעזאמטפלט
וואורדען). נעזאכט פעטהאן. דיעזער הער איזט ראש
אין דער אויפפיהרונג זיינעם עפטשלוסספפ, אונד
מאן דיעזער נאך זאָ אפפענטליכפאלל זיין. דיא
עקזיסטענצן אונשולדיגער בעפשען, דער רוף אינער
נאכצען פארטיא — דאס איזט אידם אללעם נור
מאטעריאל. ער וויללי שקאנדאל מאכען אום יעדען
פרייז, דא ער גלויבפט, פיעללייכט דאדורך דיא אויפ-
מערקפאמקייט דער יידישען לעזע-וועלט אויף זיך צו
לענקען; דיא זיך פאַן אידם טאללף מעהר אבווען-
דעט. ער בראכטע נון אין זיינעם בלאטטכען דיא
בריה-וואהרע נאכריכט, דאס דער קאנצלייא-פראָ-
זעם יענע צוזאנצינטויזנד גולדען צו אינעם „הי-
לינערען (?) צווקקפע פערוענדרע וואללע, אלס יע-
נער איזט, פיר וועלכען זיא בעפטפטפע זינד. דאס
„פראנץ-צייכען" וואר מיט דאבייא. דאס וואר אל-
דעפטען נור אינע אנדיטונג. דאפיר אבער האט
זיין שורטף דאס אמט אובער-נאמטען, דען שמאהל-
בען פערדאכט נאך דיישלבער אויפשרייבען, זא

אלס טאראטואבצ צו פערפפענטליכען אונד ווי-
טער צו פערבריטען, אין דער יינגפטען נומפער
דעם „Egyenlőség" שטעהט נון אינע ניפטרייך זיין
זאללעגדע, פאם רעדאקטפכעל זעלבפט נעפריכענפע
נאטען צו לעזען, וועלבע דיא אובערשריפט פיהרט:
„דיא רוסישען יודען אונד דיא רעצעפציאָן." אין דיע-
זער נאטען וויהרד אונד דיא רעצעפציאָן, אין דיע-
זער בעפטפטפען, דאס דיא פיר דיא רוסישען
יודען בעפטטפמטען 20.000 גולדען אן אינער פרפפ-
בורגער שפראנצוטז וועדרענט, אונד דאס
דיא פראנץ אויפגעוואָרפענען וועדרע, אָב דיעזע פומפע
אדרטאדאקפקרעזיפפ ניכט דאצו פערווענדעט ווער-
דען זאללי, אום דיא „בפאפאר דער רעצעפציאָן" אוים-
צוהאלטען.

דער נעאלאנע רעדאקטער פערזיכערט אוים-
דרוקקלך, דאס דיעזער בלאדזינן „קיין שערין" זיינא.
וויפפם ער אונד וויפפם עם זיין אויפפעטצער דענן
ניכט, דאס זיא דאדורך דאס לייכפגעדע פאַרבילד
דעם אָרטה יודענטהומס, דען פרפפבור-
גער אָבערראבבינער, דירפקט פער-
דאכטפען, ביא דען דער בעטראג דעפאנירט אויפ?
דאבען פפ דיא העררען ניכט בעדאכט, דאס אידר
מאנאוער אוך אין נאָלאנען קרייזען דיא אָבכטפע
פערטריטונג הערפארדופען טוסס, דא זעלבפט דער
נעאלאנפטפע נעאלאנע נור מיט האבאכטונג אונד
אויפפיכטיגפע רעפפעקט פאַן דעזעער לייכפע אוי-
ראעלם, פאַן דיעזפם מיפטערראהפטפן כאראקטער
צו שפרעכען פפלנגט.

נור מיט בלינדהייט נעפאראטע פרעכהייט
קאנן זאָ וואס צו שאאדע בריננען!

מ. דאָרנבוש.

האנדעל אונד פערקעהר.

אייזענבאהנ-אננעלעגענהייטען.) וויא מאן מיט-
טהיילט, פרוהעם דיא אדמיניפטראטיוון בעמעהונג דער אונג-
ווארן-פאברנאצ-מיהאליער באהן עדע
נאמען מאאפעם שפאפט. — דער בויא דיפפט דאפן אם
מאאפט מאי אין אנגריף נענאמטען ווערדען. — שפאפער
„אלל דאפן דיעזע לינע בי נאך מונקאטש פפלאנ-
נעט ווערדען. — דיא לאקאל-באהן גראפ-בעטשקע-
רעק-פאנטפאוא ווירד אנטער לייטונג דפם
מינפטעריאל-אפטפם יהאנען דיאגרייפ אם 23.
פעבער אדמיניפטראטיוו בעפאנגען ווערדען. — דיא בי-קאפ-
טען וועד פאם מינפטעריאם בעפיפפ נעפעהמטט.

(לויפפערונגען.) דיא לויפעזונג דער פיר דיא קאפטר-
אדער-עיגער באהן אם יהאהר 1893 עיהעפטעללט 1894 אונד
1895 נאהפטעהן אבערבראָ-אדער-עיגפטעללט
איט אם אפפפיט-וועגע וכעציפטפטעללטען אונד זוכ דיא
היפפיהפ בעפטראָפפנדען אפפפיטפע בי 15. מאַרץ מיטטפאָס
12 אהר בים פעקרטפאר-אפפ דער נאָנאנטפן באהן (בודא-
פעפם, מאיא-וואלציע-נאפפ 11) אינציפיהרן, אוף וועלבע
אונד מיטטפעללטען אוים דער אינטערפפיהרן-פטפיטפ-
אוף קפפפאיא-האלצער הענגטען [קוכפעפפיהרע אינפע-
שפאלילד דער פאנקא-לעפפיהרע אוף אינער אינע פפא-
ציאן דער נאָנאנטפן באהן אנזוהעפפען, גליבצייטפ טוס דען
אפפפיטפן אוים בייא דער היפפאקאפפ דער נאָנאנטפן באהן
אם פפאנפטאָנ אבראָ-אדער-עיגפטעללטען אונד זוכ דיא
אפפפיטפן אוים דער אוראוים אם 5% דפם פערפפעם דער
אפפפיטפן פפיטעללטען צו עלפטפן. דיא אפפפיט: דער
אפפפיטפן פפיטעם אם 15. מאַרץ מיטטפאָס 12 אהר
אוים וכפעפם-האלצע דער קאפטר-אדער-עיגער באהן (בודא-
וואלציע-נאפפ 11, 1 פפאפקף) פפאפט. דיא אללפעפיטפן
טפן אנפערפפן פפיטפן פפיטעללטען פפיטפע דיא צו דען אפפפיט-
טפן אנפערפפן צו בעפטפטפנדפן אפפפיט-פאַרטראָג קאנפן
פאַן דער בויאפפטפע מאפפיאל-אנפאפפפפ-פטקפאָן דער
זוי כען באהן נפעטן פלאָ פאַן 30 קר. בעפאָנפן ווערדען.
— דער בעפראָף דער קאי אנט פאאפקאפפיק-דיפקפאָנפן
פן וויפפפטפקרט אם אהר אינ 1892 אפיא אין
דער פיט בי עפע יוי 1893, וועלבער פיקפא 10,000
קלאפטאפ פיא יאהר בעפטאנט וויהרד אם אפפפיט-וועגע
וכפעפיפטפללטען. דיא וויפפיהפ בעפטפטפנדפן אפפפיטפע וכי
בי 22. עבפיאר 10 אהר אפטפטפאָס בייא דער בויא-
פטפע-פאנפטפאדטער קאי אנט פאאפקאפפיק-דיפקפאָנפן
אינציפיהרן, וזא דיפפעדבען קאפטפע-פפאלל פאפפפנפ וכפ-
דען, נור אפפפיאלפפיפפע פפיפפיפפ קאפן אפפפיטפע וכפ-
דען, אן וואהפאם וכי 5% דער אפפפיט-פטפע בייא אר-
נפע אינער קאי אנט: שפאפפט-קאפפא פי פלעפנפן אכפ
דער פראפפפיפפפפ קפפפפפ פפפפפפ פי אפפפיטפע
נאהפטפן בייא דער נאָנאנטפן פאאפקאפפיק-דיפקפאָנפן.

שרייבען, צייכנען אונד רעכנען ניכט צוריקגיין. פאם שול־בעזוכע אם זאמטאג קאנן מאן דאך ניכט בעפרייען, דאך טיסטען אין אם זאמטאג אין דען עלעמענטאר־פאם שול־בעזוכע. אונד ווען דאס קינד איז שוין אין דער הויכער פאם שול, דאן איז דען עלעמענטאר־שולען דאך ניכט נאטיג. דאס איז דען אויך דער מיינונג פון פילע אנדערע עלטערן, וועלכע שיקען אירע קינדער אין דעם הויכען שול־בעזוכ אן דעם עלעמענטאר־שול, ווען זיי זאלען שוין אין דער הויכער פאם שול זיין. אבער דאס איז אן אומריכטיגע מיינונג. דאס קינד, וועלכעס איז אין דער עלעמענטאר־שול, דארף נאך פיל מער לערנען אין דער הויכער פאם שול, ווי דאס קינד, וועלכעס איז אין דער הויכער פאם שול. דען אין דער עלעמענטאר־שול לערנט מען נאך ניכט קיין שווערע זאכען, אבער אין דער הויכער פאם שול מוז מען שוין לערנען אלערליי שווערע זאכען, ווי למשל: אלגעברא, גיאמעטריע, פיזיק, כעמיע, לאטיין, גריכיש, פראנצויזיש, דייטש, ענגליש, היסטאריע, לאגיק, פסיכאלאגיע, רעטאריק, קאמפאזיציע, ליטעראטור, אסטראנאמיע, בוטאניק, זאאלאגיע, פיזיאלאגיע, היגיענע, אנאטאמיע, מינעראלאגיע, קעמיסטרי, פיזיקס, מעטאפיזיק, מאראל פילאסאפי, רי